

หลวงพระบาง... การเดินทางครั้งใหม่บนถนนสายเดิม

ผศ. ดร. ฉลอง สุขทอง เรื่อง/ภาพ

“เดินทางหมื่นลี้ดีกว่าอ่านหนังสือหมื่นเล่ม”

ผมจำประโยคนี้มาจากสำนวนในหนังสือวิทยายุทธของจีนเรื่องหนึ่ง เป็นอุปมาเปรียบเทียบว่า การเรียนรู้จากตำราหรือจากห้องเรียนเพียงอย่างเดียวไม่ผู้การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ภาคทฤษฎีคือการเรียนรู้จากตำราและการสอน ส่วนภาคปฏิบัติคือการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การเดินทางทำให้เราได้สัมผัสเรียนรู้เห็นความเป็นไปของผู้คน ทั้งวิถีชีวิต อารมณ์ความรู้สึกและกลิ่นอายวัฒนธรรม แต่การเดินทางเพียงอย่างเดียวก็ใช้ว่าจะสมบูรณ์เพราะยังขาดข้อมูลและองค์ความรู้จากคนรุ่นก่อน การเรียนรู้จึงต้องมาจากทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเสมอ การเดินทางไกลในสมัยก่อนระยะทางเป็นหมื่นลี้ (ประมาณ 5,000 กิโลเมตร) เส้นทางมีเพียงทางเดินหรือทางเกวียน ไม่มีเส้นทางรถยนต์ ไม่มีเครื่องบิน นักเดินทางจึงได้เรียนรู้จากการพบเจอผู้คน การพบเจอปัญหาและอุปสรรคต่างๆ มากมายดังสายคำที่ว่า “พาลพบสหายนับพันรู้ความนับร้อย” จนเป็นสาเหตุของการดัดแปลงสำนวนจีนเสียใหม่เป็น “เดินทางหมื่นลี้ดีกว่าอ่านหนังสือหมื่นเล่ม” ซึ่งสอดคล้องกับสำนวนไทยที่ว่า “สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น” แปลความได้ว่า

ใครจะเขียนใครจะเล่ามาอย่างไรไม่อาจเทียบได้กับการได้ไปเบิ่งไปเห็นมาด้วยตาตนเอง...!!!

วันเวลาผันผ่านหมุนไปรวดเร็วยิ่งนักดูอารมณ์และจิตใจ การเดินทางสู่หลวงพระบางครั้งใหม่ของผมห่างจากการเดินทางครั้งแรกนานนับ 10 ปี ในชีวิตผู้คนระยะเวลา 10 ปี มีเรื่องราวต่างๆ เกิดขึ้นมากมายทั้งให้จดจำและไม่อยากจดจำ สถานที่และหนทางก็เช่นกันแปรเปลี่ยนไปจนอาจไม่เห็นเค้าร่างเดิมเมื่อ 10 ปีก่อนผมเคยเที่ยวไปในเมืองหลวงหลวงพระบางเมืองหลวงเก่าของลาวแห่งนี้แบบไม่มีเป้าหมายและไม่มีข้อมูลใดๆ เราตัดสินใจอย่างกะทันหัน เดินทางไปกับเพื่อนผู้รู้ใจ 3 คน ด้วยรถโดยสารประจำทางจากเวียงจันทน์ ทุกๆ เลาในเส้นทางใช้เวลาตั้งแต่เช้ากว่าจะถึงก็มีดเคี้ยวพักอยู่ร่วมกันในห้องเช่าที่เป็นโรงแรมเล็กๆ ชื่อ “หายโสภ” หาเช่ามอเตอร์ไซด์ขับไปเที่ยวป่าชมน้ำตกชมวัดวาอาราม วิถีชีวิตผู้คน และสนทนากับชนเผ่าที่เมืองเก่าแห่งนี้ 4-5 วัน นั้นเป็นภาพความทรงจำในวันวาน กาลเวลาผ่านไปจนกระทั่งวันที่ 9-13 กรกฎาคม 2557 เป็นการเดินทางมาเยือนหลวงพระบางเป็นครั้งที่สองของชีวิตในช่วงเทศกาลหยุดยาววันเข้าพรรษา ครั้ง

นี้มากันเป็นหมู่คณะกลุ่มใหญ่ ในวันแรกของการมาเยือนครั้งใหม่ผมสัมผัสได้ทันทีว่า ภาพความทรงจำในวันนั้นกับภาพที่เห็นในวันนี้แตกต่างกันมากมายนักหลวงพระบางเธอเปลี่ยนไปมาก หากเปรียบเป็นชีวิตผู้คนเธอไม่เหมือนคนเดิมที่เคยสงบเสงี่ยม แต่เธอกำลังเข้าสู่วัยสาว รู้จักเลือกเครื่องแต่งกาย รู้จักใช้เครื่องหอมและเลือกใส่เสื้อผ้าอาภรณ์ เธอจึงแลดูสวยสดใสราวกับเป็นคนละคน

ณ ด่านตรวจคนเข้าเมืองในฝั่งลาวเมื่อข้ามผ่านสะพาน (ชั่วคราว) มิตรภาพไทย-ลาว จากหนองคายเข้ามาสู่เขตนครหลวงเวียงจันทน์ ผมสังเกตเห็นว่ามาตรฐานของระบบการให้บริการแก่นักเดินทางบริเวณด่านชายแดนของไทยกับลาวในวันนี้ไม่มีความแตกต่างอย่างเช่นอดีต ครั้งหนึ่งเราเคยรู้สึกไม่ค่อยดีนักกับการบริการบริเวณด่านชายแดนของลาวที่ยังก้าวตามหลังเพื่อนบ้านอย่างไทยอยู่หลายช่วงตัว แต่วันนี้พิธีการบริเวณด่านชายแดนลาวและไทยไม่มีความแตกต่างลาวมีพัฒนาการที่ก้าวกระโดดในทุกด้านไปสู่สังคม

ทันสมัย ผู้คนที่มาต่อแถวยื่นเรื่องผ่านแดนก็ไม่ได้มีเพียงคนไทยกับลาวเท่านั้นแต่มีทั้งคนจีน คนเวียดนาม และนักท่องเที่ยวจากชาติตะวันตก ตะวันออกกลาง แสดงให้เห็นว่าสะพานมิตรภาพไทย-ลาว ณ ด้านชายแดนแห่งนี้ทำหน้าที่สำคัญเสมือนประตูบานหนึ่งซึ่งเปิดลาวสู่โลกภายนอกและเปิดโลกภายนอกให้ห้วงไหลมาสัมผัสความงามของธรรมชาติและวัฒนธรรมของลาว

ข้อมูลทางการค้าระบุว่าเมื่อมีการสร้างสะพานมิตรภาพไทย-ลาว ซึ่งสร้างเสร็จแล้วถึง 4 แห่ง คือ แห่งที่ 1 หนองคาย-เวียงจันทน์ แห่งที่ 2 มุกดาหาร-สะหวันนะเขต แห่งที่ 3 นครพนม-คำม่วน และแห่งที่ 4 เชียงของ (เชียงราย)-ห้วยทราย (บ่อแก้ว) พบว่าในรอบหนึ่งปีมูลค่าทางการค้าระหว่างกันที่ขนส่งผ่านสะพานเหล่านี้มีมากมายนับสิบเท่าของมูลค่าการค้าก่อสร้างสะพาน จึงเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าและได้ประโยชน์ด้วยกันทั้งสองฝ่าย และในอนาคตอันใกล้สะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 5 บึงกาฬ-บอลิคำไซ ได้เริ่มมีการวางแผนเป็นรูปเป็นร่างขึ้นมาแล้วเช่นกัน

สำหรับคนไทยแล้ว ผมคิดว่าการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงก็คือการสร้างโอกาสทองของการค้าชายแดนในการระบายสินค้า และพืช ผัก ผลไม้ ของไทยไปยังภาคส่วนต่างๆ ของลาวรวมถึงตลาดใหญ่ในประเทศที่อยู่ไกลออกไปคือจีนและเวียดนาม ยังไม่นับรวมถึงมูลค่าด้านการท่องเที่ยวที่กำลังเติบโตอย่างก้าวกระโดดในทุกเส้นทางที่สะพานเชื่อมถึงซึ่งได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วเช่นเดียวกัน

วังเวียง... ลำนำแห่งภูผา ไร่เนา และสายน้ำ

วังเวียง อดีตเคยเป็นเมืองที่เงียบสงบสุขอยู่แอ่งกระทะของหุบเขา โดยมีภูเขาล้อมรอบทุกด้าน วังเวียง เป็นเมืองผ่านในเส้นทางระหว่างนครหลวงเวียงจันทน์-หลวงพระบาง ตั้งอยู่บนทางหลวงหมายเลข 13 ห่างจากนครหลวงเวียงจันทน์มาทางเหนือราว 154 กิโลเมตร ชื่อเสียงของวังเวียงเพิ่งดังกระฉ่อนคูนหูเมื่อไม่กี่ปีมานี้ ด้วยสมญาที่นักท่องเที่ยวขนานนามให้ว่าเป็นกุ้ยหลินเมืองลาว อีกทั้งยังได้ชื่อว่าเป็นเมืองรีสอร์ทของลาว เพราะวังเวียงมีทัศนียภาพงดงามตระการตาของทิวเขาหินปูนรูปทรงแปลกตาสลับซับซ้อนเรียงรายรอบด้านลดหลั่นเป็นชั้นๆ สูงต่ำใกล้ไกล มีการทำไร่นาบนพื้นที่ราบและนาแบบขั้นบันไดคู่ขนานไปกับสายน้ำของของหมู่บ้านชนเผ่าของลาว เช่น ลาวสูง ลาวเทิง ชาวม้ง และไทลื้อ

น้ำของ เป็นสายน้ำที่มีเสน่ห์กว้างแต่ไม่ลึกนัก เป็นสายน้ำที่ใสสะอาดไหลผ่านตัวเมืองวังเวียงอย่างช้าๆ ลัดเลาะผ่านป่าภูเขาไร่เนา ผ่านผาตั้งซึ่งเป็นภูเขาสูงเดี่ยวที่ตั้งอยู่โดดเดี่ยว เป็นสัญลักษณ์ของเมืองวังเวียง บางช่วงมีสันดอนทรายแทรกอยู่กลางสายน้ำ มีสะพานไม้ไผ่ทอดข้ามไปเชื่อมถึงผู้คนอีกฝั่งหนึ่ง ทิวทัศน์ความงามของธรรมชาติและชีวิตที่เรียบง่ายของผู้คนดึงดูดใจนักท่องเที่ยวต่างชาติให้แวะเวียนมาท่องเที่ยว วังเวียงอย่างไม่ขาดสายในทุกฤดูกาล จากอดีตที่เคยเป็นเมืองผ่านปัจจุบันวังเวียงกลับกลายเป็นเมืองหลักที่นักท่องเที่ยวต้องแวะพัก ธุรกิจบริการท่องเที่ยว โรงแรม ธุรกิจนำเที่ยว กิจกรรมกลางแจ้ง อาทิ กระโดดหอ ปีนผา ตกปลา ล่องแก่ง และผับบาร์สถานบันเทิงต่างๆ ผุดตามมาเป็นดอกเห็ด

อธิบายภาพ : (บนซ้าย) ทิวทัศน์ของเทือกเขา ไร่นา และสายน้ำของเมืองมองจากปากถ้ำจ้ง (บนขวา) การเดินข้ามสะพานแขวนผ่านน้ำของถ้ำเป็นจุดเด่นของการเที่ยวถ้ำจ้ง (ล่างซ้าย) ผาตั้งภูเขาที่ตั้งอยู่อย่างโดดเดี่ยวของแอบแนบชิดอยู่กับสายน้ำของคือสัญลักษณ์ของเมืองวังเวียง (ล่างขวา) สนามบินเก่าของเมืองวังเวียงในสมัยสงครามปัจจุบันกลายเป็นลานกิจกรรมถนนคนเดินและลานแสดงสินค้า

จุดเปลี่ยนที่สำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวของวังเวียงให้เป็นที่ไปอย่างก้าวกระโดด ในทัศนะผมเห็นว่าเป็นการตอบโจทย์การท่องเที่ยวที่เดิมเต็มให้แก่นักและกัน ลาวมีเมืองสำคัญทางประวัติศาสตร์ของราชอาณาจักรล้านช้าง คือ หลวงพระบาง และเวียงจันทน์ วังเวียงตั้งอยู่กึ่งกลางห่างจากเวียงจันทน์ 154 กิโลเมตร และห่างจากเมืองหลวงพระบาง 210 กิโลเมตร ซึ่งสองเมืองนี้เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ชมวัดวาอาราม โบราณสถานเก่าแก่ แต่วังเวียงเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวธรรมชาติและนันทนาการ ซึ่งบางครั้งการเดินทางในทริปหนึ่งนักท่องเที่ยวเองก็ย่อมต้องการบรรยากาศที่ครบรส

วันนี้ วังเวียงจึงเป็นแหล่งชูดทองของนักลงทุนทั้งรายเล็กรายใหญ่จากลาว ไทย จีน แม้กระทั่งเกาหลี

ให้เข้ามาลงทุน มีการคิดค้นเทคนิคและรูปแบบการบริการใหม่ๆ แก่นักท่องเที่ยว ร้านอาหาร ร้านนวดแผนโบราณสัญชาติไทย ร้านอาหาร ผับ บาร์ เกาหลี เวียดนาม ผงขายขนมโรตี่ เห็นมืออยู่ดาษดื่นทุกหัวถนน ไกลออกไปไม่มากนัก โรงงานผลิตปูนซีเมนต์ขนาดใหญ่ 3 โรงงาน เป็นของนักลงทุนไทยหนึ่งโรงงาน อีกสองโรงงานเป็นความร่วมมือระหว่างจีนกับลาว ซึ่งเปิดดำเนินการได้ไม่นานนัก

คิดกังวลกันอยู่ว่าในอนาคตมลภาวะจากโรงงานปูนซีเมนต์ทั้งทางน้ำและทางอากาศจะส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของวังเวียงสักเพียงใด

จุดขายของวังเวียงมองไปก็คล้ายกับอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอนของไทยราวกับบ้านที่เมืองน่องหรือเมืองคู่แข่ง กิจกรรมที่เด่นๆ สำหรับนักท่องเที่ยวคือ

การพายเรือคายัก ปีนผา ล่องห่วงยาง และนั่งเรือชมธรรมชาติในสายน้ำของ มีถ้าตามธรรมชาติที่สำคัญ เช่น ถ้ำจิ้ง ถ้ำน้ำ ถ้ำช้าง ถ้ำนอน วังเวียงจึงเป็นสวรรค์สำหรับนักท่องเที่ยวแบบแบ็กแพ็กเกอร์เสมอมา สำหรับใครที่สนใจกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ วรรณนาก็สามารถเรียนรู้วิถีชีวิตของกลุ่มลาวลุ่ม เช่น ไทลื้อ หรือพวน ลาวเทิง เช่น เผ่าขมุซึ่งมีอยู่ทั่วไป และลาวสูง เช่น เผ่าม้ง อาข่า สัมผัสได้ในชุมชนหลายแห่งรายรอบเมืองวังเวียง

หลวงพระบาง...ศูนย์กลางทางการค้า และมรดกโลกที่ล้ำค่า

การเดินทางจากวังเวียงสู่เมืองหลวงพระบางด้วยรถบัสขนาดกลางเริ่มต้นขึ้นหลังจากอาหารเช้าเวลาประมาณ 9.00 น. แม้ระยะทางจะห่างกันเพียง 210 กิโลเมตรแต่ใช้ระยะเวลาเดินทางยาวนานราว 7 ชั่วโมง เพราะหลังจากเมืองกาสิซึ่งเป็นเมืองสุดท้ายของแขวงเวียงจันทน์แล้วเราก็เข้าสู่เขตภูเขาสูงโดยสมบูรณ์แบบเส้นทางที่คดเคี้ยวบนภูเขาอาจเป็นอุปสรรคสำหรับคนบนพื้นราบอยู่บ้างแต่ขึ้นชื่อว่าการเดินทางแล้วทุกก้าวอย่างย่อมีความหมายเสมอหากรู้จักเก็บเกี่ยวและค้นหา

ในเส้นทางบนที่สูงของเขตภูเขาที่มีชนเผ่าหลายกลุ่มอาศัยใช้ชีวิตอยู่มาเป็นเวลายาวนาน เผ่าขมุ เป็นชนเผ่าลาวเทิงในสายตระกูลออสโตรเอเชียติก เช่นเดียวกับ เผ่าตาโอเย เผ่ากะตุ และซ่า ในลาวภาคใต้ ชาวขมุเป็นชนพื้นเมืองดั้งเดิมตั้งถิ่นกระจายอยู่เป็นวงกว้างในบริเวณตอนเหนือของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้แก่ พื้นที่ทางภาคเหนือของไทย ทางเหนือของเวียดนาม ภาคเหนือของลาว และทางใต้ของจีน ประชากรชาวขมุมากกว่า 600,000 คน ส่วนใหญ่หรือมากกว่า 500,000 คน อาศัยอยู่ในภาคเหนือของลาว โดยเฉพาะในแขวงอุดมไซ หลวงน้ำทา บ่อแก้ว หลวงพระบาง เชียงขวาง ซ้ำเหนือ และพงสาลี เส้นทางสู่หลวงพระบางมีบ้านเรือนและชุมชนของเผ่าขมุสร้างไว้

เรียงรายตามไหล่เขา เป็นการปลูกสร้างอย่างเรียบง่ายด้วยไม้หรือไม้ไผ่ หลังคามุงด้วยหญ้าคา มีตลาดเล็กๆ ของชุมชน ชาวบ้านนำเอาผลผลิต เช่น ผัก แดงกวา พริก แม้วของป่าประเภทน้ำผึ้งและตัวอ่อนของต่อมาวางขายรวมทั้งตัวอ้นหรือหนูอ้น (Bamboo Rat) หนูที่กินไม้ไผ่และหน่อไม้ ชาวขมุขุดจากป่ามาวางขายกันตัวเป็นๆ มีทั้งตัวใหญ่ตัวเล็ก นักท่องเที่ยวชาวจีนที่ผ่านไปมาหรือมาค้าขายที่เวียงจันทน์นิยมซื้อไปปรุงเป็นอาหารด้วยเชื่อว่าเป็นยาบำรุงกำลัง แต่สำหรับประเทศไทยตัวอ้นเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ 1 ชาวขมุเป็นชนเผ่าส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในเส้นทางที่ไปยังหลวงพระบาง ชนเผ่าลาวสูง กลุ่มชาวม้งก็มีอยู่หลายชุมชนอาศัยไม่ปะปนกัน กลุ่มชนเผ่าเหล่านี้มีอาชีพหลักคือการทำไร่ข้าว ข้าวโพด ลูกเดือย ปลูกพืชผักและหาของป่า

เมื่อทอดสายตาไกลออกไปผ่านทิวแมกไม้และชายคาของชนเผ่าขมุไปยังทิวทัศน์สองข้างทางเห็นเป็นทะเลภูเขาสูงลดหลั่นกันเป็นระลอกคลื่น ไร่ข้าว ไร่ข้าวโพดแปลงใหญ่ๆ แลไปเหมือนโคจรบรรจบเอาผ้าฝืนใหญ่หลายๆ ผืนมาเย็บต่อกันแล้วห่มคลุมไว้ ภูเขาบางลูกมีรูปทรงประหลาดจินตนาการเห็นเป็นเค้าร่างรูปคน รูปสัตว์ในอิริยาบถต่างๆ เมื่อมองจากบางมุม ชนในท้องถื่นนำเค้าร่างที่เห็นมาผูกโยงเป็นเรื่องราวเล่าขานเป็นตำนานพื้นบ้านบางเรื่องขบขันบางเรื่องแฝงคติสอนใจ ในวันที่เราเดินทางเป็นช่วงเข้าสู่ฤดูฝนจึงเห็นเมฆและหมอกสีขาวนวลลอยอ้อยอิ่งเป็นหย่อมๆ จับอยู่บนยอดภูและในหุบผา บางครั้งเมฆหมอกเหล่านั้นก็ลอยมาให้เราสัมผัสในระยะใกล้แล้วก็ผละหนีนไป เสน่ห์ของขุนเขาบางครั้งทำให้เราเกรงขาม บางครั้งดูสงบร่มเย็น แว่วฟังเรื่องราวในตำนานผสมกับสรรพสิ่งที่เห็นในเส้นทางทำให้เราวงศ์เพิลิตเพลินไปช่วยร่นระยะให้ถึงที่หมายเร็วขึ้น

ห้าโมงเย็นของวันนั้นรถบัสพาเราไต่ระดับลงมาจากป่าภูเข้ามาสู่เขตเมืองหลวงพระบาง...

อธิบายภาพ : (บน) วิธีชีวิตของชนเผ่า การค้าขายของป่าริมทาง (ล่าง) ความคดโค้งของเส้นทาง ทะเลภูเขาที่กว้างไกลจรดปลายฟ้าในเส้นทางสู่หลวงพระบางเป็นมนต์ขลังและเสน่ห์มัดใจให้ผู้มาเยือนหลายคนหลงไหล

ในแง่ภูมิศาสตร์หลวงพระบางเป็นเมืองที่ตั้งอยู่ในหุบเขามีเพียงแม่น้ำโขงไหลผ่านใครจะไปเชื่อว่าครั้งหนึ่งเคยได้ชื่อว่า เป็นเมืองแห่งศูนย์กลางการค้าในภาคพื้นทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จนผมมีโอกาสได้ศึกษาประวัติศาสตร์ของลาวผ่านงานเขียนและการบรรยายของ ท่านศาสตราจารย์สุวิทย์ วีระศาสตร์ ซึ่งเชี่ยวชาญในด้านประวัติศาสตร์เศรษฐกิจโดยเฉพาะภาคอีสานของไทยและลาว คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น รวมทั้งได้ศึกษาวิจัยประวัติศาสตร์ของราชอาณาจักรลาวล้านช้าง จนกระจ่างในระดับหนึ่งว่า ในอดีตหลวงพระบางได้เชื่อมความสัมพันธ์กับเมืองที่เป็นศูนย์กลางการค้าในภาคเหนือคือ แคว้นยูนนาน ของจีน และเมืองท่าในอาณาจักรทางภาคใต้คือ อพยุทธาและกัมพูชา ซึ่งเป็นยุคทองของอาณาจักรล้านช้างช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 15-17 เป็นการติดต่อสัญจรไปมาหากันผ่านแม่น้ำโขงและแม่น้ำสาขา เช่น แม่น้ำอู แม่น้ำคาน ซึ่งราชวงศ์หยวนของจีนให้การยกย่องว่า หลวงพระบางมีฐานะเป็นรัฐ

การค้าในภาคพื้นทวีป เพราะเป็นเส้นทางการค้าสำคัญระหว่างอาณาจักรทางภาคเหนือกับภาคใต้

ข้อมูลอีกด้านจากหลักศิลาจารึกหลักที่หนึ่งในสมัยสุโขทัยได้กล่าวถึงเส้นทางการค้าโลหะมีค่า สัตว์ป่า และพืชที่มีกลิ่นหอม ระหว่างอาณาจักรสุโขทัยกับหลวงพระบางว่า พ่อค้าและนักเดินทางลงเรือจากหลวงพระบางทวนแม่น้ำโขงถึงเมืองปากแบ่ง (แขวงอุดมไซ) แล้วลงต่อมาตามลำน้ำน่าน และเดินทางต่อมาจนถึงสุโขทัย ทำให้ผลผลิตจากพื้นที่แม่น้ำโขงตอนกลางไหลมาสู่สุโขทัยอย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงความสัมพันธ์ทางการเมืองและศาสนาระหว่างกันในเส้นทางหลวงพระบาง-น่าน-สุโขทัย

เส้นทางที่เชื่อมต่อกับสุโขทัยไปสู่บริเวณชายฝั่งทะเลอันดามัน เป็นอีกเส้นทางหนึ่งซึ่งเชื่อมต่อเพื่อไปออกทะเลที่เมืองเมาะตะมะ หลักศิลาจารึกหลักที่ 11 (ค.ศ. 1350) จารึกว่าพระมหาเถระรูปหนึ่งเดินทางจากสุโขทัยไปแสวงบุญที่ศรีลังกาผ่านตาก แม่สอด แล้วล่องเรือตามแม่น้ำไปถึงเมาะตะมะ และหลักศิลาจารึก

หลักที่ 5 (ค.ศ. 1361) จารึกว่าพระมหารัชมหาราชที่ 1 แห่งอาณาจักรสุโขทัยได้เชิญมหาสามีสังฆราชเดินทางจากศรีลังกาผ่านเกาะตะมาเพื่อมายังสุโขทัย ทั้งนี้ต้องเข้าใจว่าสมัยนั้นการเดินทางจากสุโขทัยโดยอาศัยแม่น้ำยมลงมาสู่แม่น้ำเจ้าพระยาลงมาทางใต้เพื่อออกสู่ทะเลที่อ่าวไทยนั้นทำไม่ได้เพราะมีอาณาจักรอยุธยาขวางอยู่ จึงเลยไปออกทะเลทางมหาสมุทรอินเดียที่เมืองเกาะตะมาแทน

เมืองเกาะตะมาในเวลานั้นจึงกลายเป็นเมืองศูนย์กลางทางพุทธศาสนาเมืองหนึ่งของดินแดนสุวรรณภูมิ พระมหาเถระลังกาวงศ์หลายท่านได้สัญจรไปมาระหว่างสุโขทัยกับศรีลังกาซึ่งแผ่ขยายอิทธิพลความเจริญทางพุทธศาสนาและเส้นทางการค้าเชื่อมต่อไปถึงหลวงพระบางด้วย จะเห็นว่าข้อมูลดังกล่าวได้ตอกย้ำถึงความเป็นรัฐการค้าในภาคพื้นทวีปของหลวงพระบาง

และด้วยเหตุนี้ จึงสันนิษฐานได้ว่า การขยายตัวของหลวงพระบางจนเป็นศูนย์กลางทางการค้า เป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่ก่อให้เกิดอาณาจักรล้านช้างขึ้นมา ทั้งนี้เพราะประสบความสำเร็จในการครอบครองการค้าและควบคุมเส้นทางคมนาคมในภูมิภาค

มาถึงยุคปัจจุบัน ยุคที่ความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนเป็นดั่งลมหายใจเข้าออกของทุกชนชาติ ความสำคัญของเส้นทางการค้าดั้งเดิมได้ถูกพัฒนาไปตามกระแสเศรษฐกิจแบบทุนนิยมของกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS : Greater Mekong Sub-region) ซึ่งประกอบด้วย จีน เมียนมาร์ ลาว ไทย กัมพูชา และเวียดนาม จนกลายเป็นโครงข่ายการพัฒนาเศรษฐกิจในแนวเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor) และตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor) ในหมู่ประเทศสมาชิก มีการสร้างถนนเชื่อมต่อเป็นโครงข่ายแนวเหนือ-ใต้ เช่น ถนนสาย R3A ซึ่งเชื่อมการคมนาคมทางรถยนต์ของ 3

ประเทศ คือ จีน ลาว และไทย เข้าไว้ด้วยกัน และแนวตะวันออก-ตะวันตก เชื่อมจากภาคกลางของเวียดนามผ่านลาว มาสู่ไทย และไปออกชายฝั่งทะเลมหาสมุทรอินเดียที่เมืองเกาะตะมา ตามรอยเส้นทางเดิมที่อาณาจักรล้านช้างหลวงพระบางได้สร้างไว้

เส้นทางการติดต่อค้าขายและการคมนาคมในอดีตจึงเป็นเหมือนการวางรากฐานการพัฒนาในทุกๆ ด้านให้กับปัจจุบันไม่เพียงเฉพาะด้านเศรษฐกิจ หากยังรวมถึงด้านการเมือง การปกครอง ศาสนา และศิลปวิทยาการต่างๆ ที่มาพร้อมกับการติดต่อค้าขาย ดังตัวอย่างพลวัตการพัฒนาของอาณาจักรน้อยใหญ่บนเส้นทางสายไหม และอาณาจักรในเส้นทางการค้าการเดินทางเรือทางทะเล

บทบาทและความสำคัญของหลวงพระบางในฐานะเมืองที่เป็นศูนย์กลางทางการค้าในสมัยนั้นจึงไม่เป็นที่สงสัยอีกต่อไป มาถึงสมัยนี้หลวงพระบางซึ่งมีความสำคัญและมีความเจริญมาอย่างต่อเนื่องได้กลายมาเป็นเมืองมรดกโลกของลาวและกลายเป็นเมืองศูนย์กลางของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในดินแดนอุษาคเนย์อย่างสมบูรณ์แบบ ถนนทุกสายจึงมุ่งหน้ามาสู่เมืองหลวงพระบางโดยมีเป้าหมายเพื่อการท่องเที่ยวการค้าและการลงทุน เห็นได้จากเส้นทางการให้บริการของรถโดยสารระหว่างประเทศจากกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ หลวงพระบาง-เชียงใหม่ (ไทย) หลวงพระบาง-เชียงใหม่ (ไทย) หลวงพระบาง-เชียงใหม่ (ไทย) หลวงพระบาง-เวินห์ (เวียดนาม) หลวงพระบาง-ฮานอย (เวียดนาม) หลวงพระบาง-เว้ (เวียดนาม) หลวงพระบาง-เตียนเบียนฟู (เวียดนาม) หลวงพระบาง-เซียงรุ่ง (จีน) หลวงพระบาง-คุนหมิง (จีน) ยังไม่นับรวมถึงสายการบินที่บินตรงมาจากประเทศต่างๆ สู่หลวงพระบางอีกหลายสิบเที่ยวในรอบสัปดาห์

อธิบายภาพ : รถโดยสารประจำทางจากประเทศไทยในหลายเส้นทาง เช่น เลย-หลวงพระบาง เชียงใหม่-หลวงพระบาง อุดรธานี-หลวงพระบาง รวมทั้งรถโดยสารจากคุณหมิง ประเทศจีน และจากเวียดนาม ต่างก็เดินทางมุ่งสู่หลวงพระบางเป็นประจำทุกวัน ถนนบนเส้นทางสู่หลวงพระบางเริ่มมีการสร้างจุดชมวิวและจุดแวะพักสำหรับผู้โดยสารที่เดินทางไกลเพิ่มมากขึ้น

ใครที่ได้มาเยือนหลวงพระบางแล้ว ผมเชื่อว่าส่วนใหญ่ต่างยอมรับและเห็นตรงกันว่า ราชธานีของอาณาจักรล้านช้างแห่งนี้มีพลังดึงดูดที่น่าอัศจรรย์ รากเหง้าแห่งวัฒนธรรมล้านช้างได้ฝังรากลึกสะทอนให้เห็นผ่านงานศิลป์และสถาปัตยกรรมตามวัดวาอารามต่างๆ หลายสิบลี้วัด ดงามเรียงรายอยู่ทั่วทุกหัวถนนของเขตเมืองชั้นใน ไซ่เพียงความงามของสิ่งปลูกสร้าง หากแต่วิถีชีวิตของผู้คนก็งดงามเหมาะเจาะไม่แพ้กัน ภาพการตักบาตรยามเช้าของชาวเมืองหลวงพระบางที่ร่วมกันตักบาตรพระสงฆ์นับร้อยๆ รูปซึ่งตั้งแถวเดินออกมาจากวัดต่างๆ ในเวลาใกล้เคียงกันมุ่งหน้ามายังถนนสายหลักเพื่อรับบิณฑบาตกลายเป็นภาพที่ชินตาในสื่อประชาสัมพันธ์และเป็นกิจกรรมสำคัญที่ไม่ควรพลาดของนักท่องเที่ยวทุกคน

แม้ว่าจะเมื่อยขบและเหนื่อยล้าจากการเดินทางที่ยาวนาน แต่หลังอาหารเย็นของวันนั้นก็ได้

เรียกเก็บเงินเพิ่มจากเราคนละ 100 บาท เพื่อเป็นค่าข้าวเหนียวสำหรับการตักบาตร พร้อมบอกกำหนดนัดหมายว่าตีห้าของวันพรุ่งนี้เราออกจากที่พักไปทำบุญตักบาตรเข้าพร้อมกัน

เช้ามีดของวันใหม่บนถนนสายหลักที่หน้าวัดเชียงทองมีคณะทัวร์หลายคณะมาจับจองพื้นที่ริมฟุตบาทเพื่อรอตักบาตรกันตั้งแต่เช้า คณะของเรานั่งปะปนไปกับชาวเมืองหลวงพระบางและนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆ ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวจากประเทศไทย จากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เวียดนาม และจีน รวมทั้งจากประเทศตะวันตก เสื้อผ้ายาวถูกปลูลาดไว้บนฟุตบาทเพื่อการจับจองพื้นที่ มีกระติบข้าวเหนียววางเรียงรายไว้เป็นที่นั่งพร้อมกับสไบสำหรับห่มพาดบ่าให้กับทุกคนเวลาตักบาตร ทุกอย่างดูเรียบง่ายเป็นธรรมชาติ ผมบรรจงปั้นข้าวเหนียวขนาดพอดีคำใส่ลงในบาตรของพระสงฆ์ที่เดินมารับบิณฑบาตอย่างไม่ขาดสายจนข้าวเหนียวหมด

กระตือรือร้นในเวลาอันรวดเร็วเช่นเดียวกับคนอื่นๆ ทันใดก็ได้ก็รีบมากระซิบให้พวกเราลุกออกมาเพราะมีนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นมาขึ้นรอใช้บริการต่อ สังเกตไปจึงรู้ว่าผู้ให้บริการเป็นอุระจัดหาสถานที่และจัดเตรียมข้าวเหนียวเพื่อทำบุญตักบาตรตอนเช้าให้กับคณะนักท่องเที่ยวก็คือชาวบ้านที่มองเห็นช่องทางหารายได้ ซึ่งเป็นรายได้ที่มาจากการสร้างงานบนฐานบุญประเพณีจากวิถีชีวิตของชาวเมืองหลวงพระบาง

ในเวลา 1-2 วัน ของการมาเที่ยวหลวงพระบาง สถานที่สำคัญที่ควรไปเยือนคือ วัดเชียงทอง ซึ่งเป็นวัดที่สำคัญและมีความงดงามที่สุดเป็นสถาปัตยกรรมแบบหลวงพระบาง ซึ่งได้รับการยกย่องจากนักโบราณคดีว่าเป็นดังอัญมณีแห่งสถาปัตยกรรมลาว พระเจ้าไชยเชษฐาธิราชได้สร้างวัดนี้ขึ้นและหลังจากนั้นไม่นานพระองค์ก็ทรงย้ายเมืองหลวงไปยังนครหลวงเวียงจันทน์ วัดวิชุนราช ก็เป็นอีกวัดที่มีความโดดเด่นในเรื่องความแปลกที่มีพระธาตุรูปร่างโค้งมนเหมือนผลแตงโม ชาวลาวเรียกกันว่า พระธาตุหมากโม วัดวิชุนราชสร้างในสมัยพระเจ้าวิชุนราชในปี พ.ศ. 2057 เพื่อประดิษฐานพระบางซึ่งอาราธนามาจากเมืองเวียงคำ แต่ปัจจุบันพระบางได้ไปประดิษฐานอยู่บริเวณภายในพระราชวังเก่าของหลวงพระบาง ตัวอุโบสถของวัดมี

รูปทรงสถาปัตยกรรมแบบไทลื้อสิบสองปันนา สมัยที่จีนส่งอุปถัมภ์เมืองหลวงพระบาง วัดวิชุนราชถูกพวกฮ่อเผาทำลาย จนรัชสมัยพระเจ้าสักกะรินจึงได้บูรณะวัดนี้ขึ้นใหม่อีกครั้งในปี พ.ศ. 2457

พระธาตุพูสีหรือวัดธาตุพูสี ตั้งอยู่บนยอดเขาใจกลางเมืองหลวงพระบาง อยู่ตรงข้ามกับพระราชวังมีความสูงราว 150 เมตร วิถีที่ทัศนียภาพยอดเขาพระธาตุพูสีแลเห็นสายน้ำโขงที่ทอดยาวและตัวเมืองหลวงพระบางได้โดยรอบ มีบันไดขึ้นยอดธาตุพูสีมี 328 ขั้น ตลอดสองข้างทางร่มรื่นไปด้วยเงาไม้ของต้นจำปาอายุเก่าแก่หรือคนไทยเรียกว่า ลั่นทมหรือลีลาวดี ซึ่งเป็นดอกไม้ประจำชาติลาว

ปัจจุบันพระธาตุพูสีกลายเป็นอีกหนึ่งจุดขายของการท่องเที่ยวหลวงพระบาง นักท่องเที่ยวโดยเฉพาะหนุ่มสาวส่วนใหญ่นิยมขึ้นไปชมทิวทัศน์เมืองหลวงพระบางและชมพระอาทิตย์ขึ้นและตกบนยอดพูสี ทุกเช้าและเย็นในวันที่ฟ้าโปร่งเราจะเห็นนักท่องเที่ยวมารอกันอยู่ที่ฐานพระธาตุพูสีแน่นขนัด

ยามเย็นของวันนั้นพวกเราจึงพากันเดินนับขั้นบันไดเบียดเสียดไปกับผู้คนเพื่อดูแสงสุดท้ายแห่งวันบนยอดพระธาตุพูสี

อธิบายภาพ : (ซ้าย) ภาพการตักบาตรยามเช้าของนักท่องเที่ยว (ขวา) สาวชาวเมืองหลวงพระบางแต่งกายสวยงามรอดักบาตร

อธิบายภาพ : (ซ้าย) ความสวยงามของวิวทิวทัศน์เมืองหลวงพระบางและแม่น้ำโขงเมื่อมองจากยอดพระธาตุพูสี (ขวา) นักท่องเที่ยวจำนวนมากชมพระอาทิตย์ลับขอบฟ้าและสายน้ำบนยอดพระธาตุพูสี

ถ้ำตั้ง เป็นอีกหนึ่งสถานที่ท่องเที่ยวของหลวงพระบางที่รวมเอาความงามทางด้านวัฒนธรรมและความงามตามธรรมชาติมารวมไว้ด้วยกัน ถ้ำตั้งเป็นถ้ำธรรมชาติของภูเขาที่มีหน้าผาสูงชันบริเวณปากแม่น้ำอุไหลมาบรรจบกับแม่น้ำโขง อยู่ห่างจากตัวเมืองหลวงพระบางประมาณ 25 กิโลเมตร ไปตามทางหลวงหมายเลข 13 เหนือ ถึงหมู่บ้านช่างไหหรือหมู่บ้านปากอุแล้วค่อยนั่งเรือข้ามฟากไปชม หรือจะนั่งเรือที่ท่าวัดเชียงทอง ซึ่งเป็นเรือเช่าเหมาใช้เวลาไปกลับประมาณ 3 ชั่วโมง

การไปชมถ้ำตั้งในวันนั้นพวกเราเลือกที่จะนั่งรถไปลงเรือข้ามฟากที่บ้านช่างไห (Sanghai) เพราะตั้งใจจะไปดูการต้มเหล้า บ้านช่างไหเป็นหมู่บ้านที่มีชื่อเสียงในการต้มเหล้าขาวหรือที่เรียกกันว่า เหล้าลาว (Lau Lao) ภาพที่เห็นแทบทุกหลังคาเรือนจะมีการต้มเหล้าและนำเหล้ามาวางขายให้กับนักท่องเที่ยวเป็นล้าเป็นสัน เหล้ากลั่นที่นำมาวางขายไว้หน้าบ้านมีบรรจุภัณฑ์เป็นขวดหลากรูปแบบ มีขนาดเล็กแบบขวดน้ำหอม ขาดกลางครึ่งลิตร หนึ่งลิตร ขนาดใหญ่แบบขวดโหลก็มี นอกจากนี้ยังมีผลิตภัณฑ์ที่แตกแขนงออกไปเพื่อเอาใจลูกค้าเป้าหมายเฉพาะกลุ่มตามความเชื่อเพื่อเพิ่มกำลัง เช่น เหล้าดอกยา ดอกสมุนไพรรองสัตว์เลื้อยคลาน ประเภท งู ตะขาบ แมลงป่อง เป็นต้น

ความคิดสร้างสรรค์ของชุมชนต้มเหล้าที่เราเห็นสามารถยกมาเป็นตัวอย่างคือ การนำขวดเหล้ามาถักทอสานเป็นหลอดด้วยไม้ไผ่จนกลายเป็นอัตลักษณ์เฉพาะของบ้านช่างไห เมื่อเติมความคิดสร้างสรรค์ลงไปขวดเหล้าที่ได้จึงมีรูปลักษณะสวยงามหลากลวดลาย สีสัน เหมาะสำหรับเป็นของฝาก ถือเป็น การผสมผสานภูมิปัญญาวัฒนธรรมแขนงต่างๆ ได้อย่างลงตัว และเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าของชุมชน เมื่อเดินวนไปรอบๆ หมู่บ้านตามถนนซอยที่ใจสร้างให้นักท่องเที่ยวเดินผ่านก็พบว่าการต้มเหล้าเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งในครัวเรือน โดยมีแม่หรือลูกสาวนั่งขายหรือเป็นฝ่ายการตลาดอยู่หน้าร้าน หลังบ้านมีพ่อกับลูกชายเป็นฝ่ายผลิต เป็นรูปแบบชีวิตที่ลงตัวเพราะสมาชิกครอบครัวทุกคนอยู่ร่วมกันพร้อมหน้าช่วยกันทำมาหากิน

ผมกลับมา ย้อนคิด ทบทวนเล่นๆ ว่า อุตสาหกรรมต้มเหล้าแต่เดิมก็เคยเป็นวิถีชีวิตของคนไทยเช่นกัน สมัยเป็นเด็กจำความได้ว่า เมื่อเดินผ่านบ้านที่ต้มเหล้าเราจะได้กลิ่นความหอมของน้ำอ้อยหรือน้ำผึ้งที่ใช้หมักทำสาเหล้า ในงานบุญหรืองานประเพณี จะมีเหล้าจากชุมชนต่างๆ ถูกนำมาช่วยถูกนำมาสร้างสีสันเป็นองค์ประกอบของงาน นำเสียดายที่ภูมิปัญญาเหล่านั้นของไทยได้สูญหายไปภายหลังที่ระบบภาษี

ระบบการค้าแบบผูกขาด และระบบลิขสิทธิ์ถูกนำเข้ามาใช้ในสินค้าประเภทนี้ ไม่เช่นนั้นมันปานนี้เราคงมีเหล้ากลั่นให้ชุมชนได้ร่วมภาคภูมิใจและคิดต่อยอดกันไปถึงไหนต่อไหนแล้วก็เป็นได้เพราะคนไทยไม่เคยน้อยหน้าใครในเรื่องความคิดสร้างสรรค์

ประเทศเยอรมันซึ่งได้ชื่อว่าเมืองเบียร์ มีเทศกาลเบียร์ที่ชื่อ October Fest จัดขึ้นประมาณปลายเดือนกันยายนถึงต้นเดือนตุลาคมของทุกปี ที่เมืองมิวนิก คนท้องถิ่นเรียกงานเทศกาลนี้ว่า die Wiesn ซึ่งจัดต่อเนื่องมานานกว่า 200 ปี เป็นเทศกาลแห่งการรวมภูมิปัญญาเบียร์ของเยอรมันทั้งประเทศก็ว่าได้ ในงานจะมีทั้งขบวนพาเหรด งานแสดงสินค้าทางการเกษตร การละเล่นแบบงานคาร์นิวัล และการแสดงดนตรี กิจกรรมดำเนินไปตั้งแต่เช้าจรดค่ำ ตลอดช่วงเทศกาลจะเต็มไปด้วยความคึกคักของนักท่องเที่ยวจากทุกมุมโลกที่เดินทางไปสัมผัสกับงานเฉลิมฉลองรื่นเริงพร้อมจิบเบียร์จากแหล่งต้นตำรับ

เกาหลีใต้ เป็นประเทศเล็ก ๆ ตั้งอยู่บนปลายคาบสมุทรเกาหลี เพียงเวลาไม่กี่ปีมานี้สินค้าทางวัฒนธรรมของเกาหลีได้กลายเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก โลกได้รู้จักวงดนตรี K-Pop ได้รู้จักภาพยนตร์เกาหลี รู้จักภัตตาคารร้านอาหารเกาหลี เครื่องสำอาง เสื้อผ้า และสินค้าเทคโนโลยีอีกหลายรายการ สินค้าเหล่านี้ล้วนเป็นผลผลิตจากภูมิปัญญาที่ถูกนำมาต่อยอดให้สอดคล้องกับกระแสนความต้องการในตลาดโลก

ตัวอย่างที่ยกมาคือการสร้างโอกาสจากประเพณีวิถีชีวิตและภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้ ในท้ายที่สุดคุณค่าจากภูมิปัญญาเหล่านั้นก็นำรายได้กลับเข้าสู่ท้องถิ่นและประเทศชาติ แต่เหนือสิ่งอื่นใดคือความภาคภูมิใจในรากเหง้าและวัฒนธรรมของคนที่บรรพชนได้สร้างไว้และตกทอดสืบต่อกันมา บางครั้งเราก็มองข้ามโอกาสเหล่านี้ไป ได้แต่มานึกเสียดายในภายหลัง

จากบ้านซ่างไหเราลงเรือล่องทวนกระแสน้ำโขงที่กลายเป็นสีขุ่นไปอีกประมาณ 2 กิโลเมตร จึงไปถึง

ถ้ำตั้งบริเวณปากแม่น้ำอู เรือเข้าไปจอดเทียบท่าที่แพไม้ไผ่ ลักษณะของถ้ำตั้งแบ่งออกเป็น 2 ถ้ำ คือ ถ้ำลุ่ม (ล่าง) และถ้ำเทิง (บน) ถ้ำลุ่มมีลักษณะเป็นโพรงถ้ำตื้นๆ มีหินงอกหินย้อยเล็กน้อย เป็นถ้ำที่มีพระพุทธรูปจำนวนมากหลายขนาด ส่วนใหญ่จะเป็นพระยืน มีทั้งปางประทานพร และปางห้ามญาติ ความสำคัญของถ้ำตั้งในสมัยโบราณเป็นที่สักการะบวงสรวงดวงวิญญาณ ผีฟ้า ผีแถน เทวดาผาดั่ง ชาวลาวเชื้อและเคารพบูชาว่าเป็นถ้ำที่ศักดิ์สิทธิ์ เจ้ามหาชีวิตแห่งหลวงพระบางต้องไปสักการบูชาพระพุทธรูปในถ้ำ โดยเฉพาะช่วงปีใหม่ลาว ทั้งเจ้ามหาชีวิต ข้าราชการบริวาร พระสงฆ์ ประชาชนทั่วไป จะเดินทางไปสรงน้ำพระพุทธรูปที่ถ้ำตั้งบนและถ้ำตั้งล่าง ประเพณีดังกล่าวชาวลาวยังคงยึดถือมาจนถึงปัจจุบัน

ตาดกววงสีหรือน้ำตาดกววงสีเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียงที่สุดของหลวงพระบาง น้ำตกแห่งนี้อยู่นอกเมืองหลวงพระบางไปทางทิศใต้ประมาณ 30 กิโลเมตร เป็นน้ำตกหินปูนลดหลั่นเป็นชั้นๆ มีสายน้ำใสสีฟ้าทิ้งตัวจากหน้าผาสูงกว่า 70 เมตร ตาดกววงสีมีน้ำตกให้เห็นตลอดทั้งปีเพราะผืนป่าที่เขียวขจีและภูเขาสูงเหนือน้ำตก นอกจากความงามของธรรมชาติในเส้นทางสู่ตาดกววงสียังมีโอกาสได้เรียนรู้ได้เห็นบ้านเรือนและวิถีชีวิตของชนเผ่าลาวเทิงและลาวสูง เช่น หมู่บ้านท่าแป้น บ้านตาด บ้านอู่ เป็นต้น

วันนั้นผมและอีกหลายคนอดใจไม่ไหวเมื่อมาเห็นความสวยงามของสายน้ำตาดกววงสี จนยอมเดินทางกลับที่พักร่วมกับความเปียกปอน เพราะก่อนมาไม่ได้วางแผนล่วงหน้าว่าจะมาเล่นน้ำ และพลาญที่เราเอาเท้าเหยงลงไป น้ำ ปรากฏมีฝูงปลาตัวเล็กๆ จำนวนมากมายแหวกว่ายมาตอดกันกินซีไคลและเศษผิวหนังที่ลอกออกจากร่างเรา มาทำสปาเท้าอยู่ในห้างสรรพสินค้า หูๆ เป็นรูปแบบสปาปลาบำบัดธรรมชาติของตาดกววงสีที่ตรงกับยุคสมัยนิยม ที่สำคัญคือไม่มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมแต่อย่างใด และใช้บริการจนกว่าจะพอใจหรือ

ท น แ ช้ น้ า ต่ อ ป ้ ไ ม่ ไ ห ว

อธิบายภาพ : (บนซ้าย) บริเวณปากทางขึ้นถ้ำดิ่งซึ่งอิงแอบแนบชิดอยู่แม่น้ำโขง เรือนักท่องเที่ยวหลายลำเทียบรออยู่ที่ท่า บันไดด้านซ้ายเป็นทางขึ้นไปสู่ถ้ำดิ่งเทิง (สูง) (บนขวา) พระพุทธรูปจำนวนมากถูกจัดวางอย่างเป็นระเบียบหลายชั้นหลายแถวแนวในถ้ำดิ่งลุ่ม (ล่างซ้าย) นักท่องเที่ยวหลายวัยกำลังเริงร่าอยู่ในแอ่งน้ำสี่ครามบริเวณชั้นล่างสุดของตาดควางสี (ล่างขวา) บริเวณซุ้มประตูทางเข้าตาดควางสี ด้านหน้าเป็นแผงร้านค้าขายอาหารและของที่ระลึกจำนวนมาก

ตลาดเช้าริมแม่น้ำโขง ถือเป็นแหล่งเรียนรู้วิถีชีวิตของผู้คนชาวหลวงพระบางได้ชัดเจนที่สุดแห่งหนึ่ง เราสามารถศึกษาวัฒนธรรมในแง่มุมต่างๆ ได้หลายด้าน อาทิ วัฒนธรรมด้านอาหารการกิน งานหัตถกรรม ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ภาษา การสื่อสาร และการแต่งกาย บรรยากาศในตลาดเช้าสื่อถึงวิถีชีวิตและอาชีพของคนในท้องถิ่น ส่วนบรรยากาศยามเย็นบริเวณถนนหน้าพระราชวังถูกแปรสภาพเป็นถนนคนเดิน เรียกกันว่า Night Market หรือตลาดมืด ไม่ใช่ตลาดขายสินค้าผิดกฎหมาย แต่เป็นตลาดขายสินค้าพื้นเมืองนานาชนิด และร้านอาหาร ซึ่งนักท่องเที่ยวนิยมมาเดินเล่นในยามเย็นไปจนถึงราวห้าทุ่ม สินค้าพื้นเมืองที่ขายดีติดอันดับ

ได้แก่ เสื้อผ้าที่สกรีนเป็นรูปภาพและคำที่มีความหมายต่างๆ กระเป๋ายาม ผ้าพันคอ ชาและสมุนไพรในถุงผ้า หรือบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม ปลอกหมอน สร้อย แหวน เครื่องประดับต่างๆ

ณ วันนี้ หลวงพระบางทั้งเมืองได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นมรดกโลกเป็นมรดกของมวลมนุษยชาติ เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2538 และยังได้รับการยกย่องว่าเป็นเมืองที่ได้รับการปกป้องรักษาที่ดีที่สุดเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ขณะที่มรดกโลกแห่งอื่นๆ อาจได้รับการขึ้นทะเบียนอย่างจำเพาะเจาะจงในโบราณสถานและธรรมชาติ หลวงพระบางได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกด้วยเหตุผลสำคัญที่ว่า มีวัดวาอารามเก่าแก่

มากมาย มีบ้านเรือนอันเป็นเอกลักษณ์โคโลเนียลสไตล์
ตัวเมืองตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขงและแม่น้ำคานซึ่งไหลบรรจบ
กันท่ามกลางธรรมชาติอันงดงาม อีกทั้งชาวหลวงพระ
บางมีความเป็นมิตรยิ้มแย้มแจ่มใส และมี
ขนบธรรมเนียมประเพณีที่งดงามเมืองหลวงพระบางที่
เห็นในวันนี้ จึงเป็นเมืองที่เต็มไปด้วยโอกาสและ
ความหวังในการสร้างทรัพย์ภายในและภายนอกให้กับ
ผู้คนที่กำลังแสวงหา ด้วยโอกาสที่เปิดกว้างในการสร้าง
ธุรกิจ เป็นเมืองที่ชานบ้านและอบอุ่นด้วยรอยยิ้มและมิตร

ไมตรีของผู้คน งดงามมีเสน่ห์และมนต์ขลังทั้งด้าน
ธรรมชาติและวัฒนธรรม

หลวงพระบางจึงเป็นดินแดนที่นักเดินทางทั้ง
เชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติใฝ่ฝันอยากมาเยือน แม้ว่าการเดินทางภาคพื้นดินโดยรถยนต์ยังต้องใช้ความ
พยายามและความอดทนอยู่บ้าง แต่นั่นย่อมไม่ใช่
ปัญหาหรืออุปสรรค

*...เพราะหลายคนต้องมนต์หลงรักหลวง
พระบางตั้งแต่ยังไม่ทันได้สัมผัส !!!*